

Twee redacteurs van H ART hebben elk een galeriewandeling gemaakt, gepraat met de kunstenaars en galeriehouders en dat alles in enkele geschreven stukjes gegoten. Dergelijke wandelingen maken de H ART-redacteurs en medewerkers natuurlijk geregeld – in Antwerpen, Brussel, Gent en elders, maar dit keer was de gelegenheid té mooi om ze op een dubbele pagina te presenteren: het Zuid meets Borger. Dat gaan we later nog meer doen, met galleries in Brussel, Amsterdam of Gent, want galleries zijn en blijven niet te onderschatten pioniersplekken voor het tonen van nieuwe kunst. De andere galerierecensies leest u op pagina's 27 tot 29.

Johannes Kahrs in
Zeno X Gallery Antwerpen

SLECHTS HET MYSTERIE BLIJFT

'Tropical Nights' is alweer de zevende solotentoonstelling van de Duitse kunstenaar Johannes Kahrs (Bremen, 1965) bij Zeno X Gallery in Antwerpen. De enigmatische titel verwijst naar de fragiele grenzen tussen realiteit, fictie, fantasy en dromen. Kahrs, die ook met houtskool tekent en filmt, heeft zich dit keer vooral op schilderen toegelegd, waarbij het maakproces belangrijk is. "Ik laat me inspireren door beelden die me fascineren", zegt hij. "En dat kan heel uiteenlopend zijn: foto's, beelden uit boeken, magazines of internet. Vroeger gebruikte ik meer beelden uit films, maar dat is verminderd, die beelden gaan me te snel. Als ik zo'n intrigerend beeld heb gevonden, bewerk ik het op de computer, maak er een print van en hang die aan de muur. En dan ontstaat de tweede fascinatie: wat ik al schilderend met dat beeld doe. Ik weet niet hoe het gebeurt, de schilderkundige problemen dienen zich een na een aan, en ik moet die telkens oplossen." Wat wil hij aan de kijker tonen? Kahrs: "Ik denk nooit aan de kijker. Als ik aan het werk ben verandert het beeld voortdurend en ben ik dus bezig met het schilderproces, niet het resultaat. Als ik aan dat eindresultaat zou moeten denken zou ik doodnervus worden. Het zou de kwaliteit van het werk naar beneden halen. Ik denk dus ook niet aan de reacties van het publiek." The making of the painting ligt dus in het proces en 'the progress'? Kahrs: "Ja, het is niet zo dat ik denk: ik heb een show, ik moet dus tien nieuwe

Johannes Kahrs, 'Untitled (man divided (am strand))', oil on canvas, 2 x (138,3 x 95,5 cm), 2013, photo Peter Cox, courtesy Zeno X Gallery Antwerp

werken hebben. Zo werkt het niet. Ik heb dikwijls een idee dat uiteindelijk niet te realiseren valt, dus maak ik er een ander werk overheen."

WAAS

En zo zien we typische Johannes Kahrs-beelden, vaak in de erotische sfeer, van slapende mensen, genietende gezichten, vrouwelijke lichaamsdelen, een oester, maar ook de zee, twee rokken ... Er hangt een zeker waas over zijn werk. Waarom?

Kahrs: "Ik houd absoluut niet van scherpe beelden, ik trek nooit scherpe lijnen. Als ik schilder, stop ik meestal telkens na vijftien minuten, was mijn handen en kijk in de spiegel: dan zie ik hoe mijn ogen dichtgeknepen zijn, van de volgehouden inspanning. Dat beeld wil ik vermijden. Het gaat over een zekere afstand die ik wil houden. Niet dat ik floue beelden wil, ik wil ze wel helder, maar niet keihard. Sommige delen in een schilderij kunnen helder zijn, maar dat counter ik dan met donkerdere beelden."

Wat denkt hij over het aanbod van miljarden beelden in de wereld versus dat ene schilderij? "Ze converseren met elkaar. Bijvoorbeeld: ik zag beelden van 18de- en 19de-eeuwse Franse schilderingen, en dat leidde naar een nieuw beeld dat ik in gedachten had. Meteen ontstonden de problemen, het gevecht met de kleuren: het geel werd het strand, het blauw werd de de lucht of de zee ... Ik wilde dat niet, dus trachtte ik andere oplossingen te vinden. Dat werd het schilderij 'Untitled (man divided (am strand))', waarin een breuklijn zit, letterlijk en figuurlijk." Kahrs toont een tiental schilderijen in Zeno X. Ulrich Looek, directeur van het Serralves Museum in Porto, publicist en criticus, schreef drie jaar terug een tekst over het werk van Kahrs, waarin hij het had over diens 'register of depiction': 'Kahrs richt zich op het particuliere en het individuele, op uitzonderlijke en onvermijgbare aspecten die ingaan tegen alle conventies en vanzelfsprekende betekenissen.' En: 'De overvloed aan beelden in onze samenleving wordt door zijn schilderen niet ingedamd, maar net op een hoger niveau getild.' En dat is ook wat je ziet in de schilderijen, waarbij net die sluier of 'veil' inderdaad voor een grotere afstand zorgt: het oorspronkelijke onderwerp is niet meer belangrijk, maar het detail, de emotie die oproepen wordt, de ontwrichting, het dreigende en sublieme komen naar voren. Of zoals Johannes Kahrs het zelf zegt: "The painting is what remains and with it the mystery of the painting".

Marc RUYTERS

'Tropical Nights' van Johannes Kahrs tot 22 februari in Zeno X Gallery, Godtsstraat 15, Antwerpen-Borgerhout. Open wo-za van 13-17 u. www.zeno-x.com. Tegelijk zijn ook 'grastekeningen' (pastels en houtskooltekeningen) te zien van de Amerikaanse Susan Hartnett.

Vincent Geyskens in
Trampoline Antwerpen

UIT HET KADER GETRAPT

Ook de wereld van de hedendaagse kunst zoekt in deze tijden van onzekerheid naar nieuwe manieren van werken en van communicatie. Marion De Cannière, van de gelijknamige galerie aan de Pourbusstraat in Antwerpen, stelt haar kelder-verdieping ter beschikking van curator Simon Delobel. Die neemt een stevige start met nieuw werk van Vincent Geyskens. Simon Delobel, 'Belg' van Franse afkomst, draait al een tijdje mee in het kunstwereldje: hij werkte onder meer voor de Verbeke Foundation en treedt nu op als coördinator voor Marion De Cannière. In de kelder-verdieping kan hij nu zijn eigen ding doen. Het initiatief heet 'Trampoline'. Delobel: "Ik wil vooral werk tonen van jonge Belgische kunstenaars die geen galerie hebben en ook niet goed weten hoe ze dat moeten aanpakken. Veel galleries zijn te productgericht, ik wil meer de persoonlijkheid van die kunstenaars helpen ontdekken." Delobel werkt in de toekomst onder meer met Marijke De Roover, Leen Voet, Gerard Herman, Nel Aerts, Vaast Colson en anderen, maar start nu met ... Vincent Geyskens. Dat is toch wel een naam als een klok en geen 'be-

Vincent Geyskens, 'Joyland (PINKY PROMISE)', 2014, oil on canvas, 2014, courtesy Trampoline, Antwerp

ginnend' kunstenaar. Delobel: "Net daarom is het een mooie start, hij durfde het risico aan." Vincent Geyskens toont werk van het voorbije anderhalf jaar. Dat werk ligt in de lijn van wat hij voordien deed en werd in het S.M.A.K. in de zomer van 2012 bekroond met een mooie, grote tentoonstelling. Eén van de media die hij gebruikt zijn de collages, waarbij hij twee pistes bewandelt: enerzijds de meer schilderkundige collages,

tegelijk constructie en deconstructie; anderzijds de collages die – in een soort van permanente actie – meer het medium fotografie gebruiken, maar dan in doorgedreven versnippering. Die laatste collages komen ook meer in aanmerking om in boek te verschijnen dan aan een galeriemuur, zoals recent gebeurde in het boek 'Motril, vrucht en pose' dat hij maakte samen met Jan Op de Beeck en dat in 2012 verscheen bij uitgeverij Het Balanseer. Op de site van de uitgeverij vind je nog deze tekst: 'In de beeldcollages van Vincent Geyskens schuiven verschillende contexten door elkaar, een verknijping waarin de mogelijkheden van beeld en taal worden onderzocht. Ook in de teksten van Jan Op de Beeck laveert de lezer permanent tussen betekenis en verschuiving, tussen iets en nog iets anders. In 'Motril' komen tekst en beeld tot stand als reactie op elkaar, ze ontmoeten elkaar in hun lichamelijke, tegendraadse, vaak agressieve immanente kritiek.' In die collages en in enkele schilderijen duikt ook de figuur van 'The Ambassador' weer op, een fiere, naakte, maar kille en bedreigende man, die deels staat voor de seksualisering en het machts-misbruik in samenleving en politiek. De 'hardheid' van deze man, een figuur die al in diverse gedaantes opdook in het oeuvre van Geyskens, staat tegenover het liquide van de zwakke wereld: hij trekt een harnas aan om zich tegen elke insijpeling te beschermen. Elders hangt het beeld van een naakt, oud koppel, compleet ontekst: zeker van de vrouw straalt een enorme tristesse

af, net zoals bij een ander schilderij van een 'oud' naakt. Dat beeld verwijst voor Geyskens ook naar de analyse die cultuurfilosoof Slavoj Žižek ooit maakte van de David Lynch-film 'Blue Velvet', die appelleert aan vitalisering en brutalisering, maar tegelijk een grote droefheid en wanhoop creëert. Niet dat Geyskens een 'wanhopig' kunstenaar is, maar hij denkt over alles lang en diep na, weigert zomaar beelden of ideeën te schilderen of een stijl na te streven. Zelf schreef hij: 'Painting is not communication but contemplation, I have no intention to say something, I want to see. In order to see, one has to resist the temptation to seduce and to communicate'. Dat zit ook heel sterk in een reeks andere werken van Geyskens in de galerie, de series met kaders. Ze zijn een doorgedreven beschouwing van de hamvraag: wat is schilderen en wat is pose? Sommige kaders zijn leeg, alleen de lijst is beschilderd, soms lijkt het alsof het paneel uit de lijst werd getrap, soms zijn ze volkomen dicht geschilderd. Er zitten spasmen in dit werk. Eigenlijk gaat het om een doorgedreven reductie, tot je bij dat punt aankomt: hoe maak je van een beeld een schilderij, zonder dat het vervelend illustratief en anekdotisch wordt?

Marc RUYTERS

'De Gouden Dageraad' van Vincent Geyskens tot 1 maart in Trampoline, kelderruimte van Galerie Marion De Cannière, Pourbusstraat 3, Antwerpen. Open do-za van 14-18 u. Trampolinegallery.com

Lucas Devriendt in
Galerie Van de Weghe

DIRECTER DAN FRONTAAL

Hoe komt een schilder, die technisch sterk is en tegelijk op zoek wil naar de essentie van het medium, tot een nieuw, klein maar fijn inzicht, ook al bestaat de schilderkunst nu al zeven eeuwen lang? Luister naar dit verhaal van Lucas Devriendt (1955), Gents schilder die momenteel tentoonstelt in Galerie Van de Weghe. Hij toont er vooral portretten van jonge vrouwen met "wintervallen van weelderig, golvend haar", zoals de galerietekst zegt. Maar dat is slechts een aanleiding. Devriendt bezigt geregeld een model, omdat hij, in tegenstelling met veel hedendaagse schilders, niet van een foto of afbeelding werkt, maar 'een directe touch' wil hebben met wat hij schildert. Eén van die modellen is Lotta, ze komt geregeld terug in het nieuwe werk dat hij nu bij Van de Weghe toont. Devriendt: "Wat gebeurde er? Als ze poserend te veel naar mij keek, ging ze een

gesprek aan. We praatten dus, wat het schilderen verhinderde. Daarom vroeg ik haar om zich om te draaien, waardoor ik op haar rug en vooral op haar haar keek. Dat was fantastisch: ik kon meteen direct schilderen, directer dan frontaal. En als je schildert met een penseel wordt zo'n haartje van dat penseel plots een haar van haar. Dat vond ik revelerend, dat was echt een verbintenis tussen de schilder en het model, tussen het beeld en het verbeelde. Met Natasha als model werd dat nog uitgediept: ik schilderde haar haar als een bos van penselen, dat zelf een nieuw werk creëert." Dat is waar Lucas Devriendt naar streeft. Niet alleen de techniek is er ("ik schilder makkelijk, het geeft me een goed gevoel"), maar het oorspronkelijke beeld krijgt een meerwaarde. "Ik schilder niet 'in the face', er moet stilte zijn, en ruimte voor invulling, zowel voor mezelf als voor de kijker. Het gaat me echt om het genot van goed schilderen."

En zo zie je bij Van de Weghe een reeks 'haarschilderijen', onder de naam 'A Hair's Breadth'. De galerietekst: "Door hun gracieuze zelfbewustzijn wapenen de modellen zich tegen de voyeuristische blik, maar doen ze de blik van de schilder des te meer ontwaken. Het penseel borstelt en

Lucas Devriendt, 'Natasha', 2014, courtesy Galerie Van De Weghe

streelt het haar zonder ophouden." Er zijn nog andere werken te zien: vanitas-beelden van een dode kanarie, van een hoopje ham, van varkenshersen, van doodskoppen. Devriendt: "We kijken gebiologeerd naar wat met leven en dood te maken heeft, naar vergankelijkheid maar ook

de jeugd, via die jonge vrouwen. Een schilderij is een afbeelding, ook al willen we de werkelijkheid. We kijken naar iets, wat van alles te weeg brengt." Nog een ander model is Charlotte, in het werkelijke leven een actrice, die in één van haar opdrachten moest spelen dat ze zwanger was. Dat gebeurde met een 'prop' of hulpstuk, een combinatie die door Devriendt pregnant geschilderd werd: wat is fake en wat niet? Hetzelfde met het portret van een meisje met een masker op, dat een kopie is van haar echte gezicht. We schilderen dus niet meer van een foto, of toch wel? De hele tentoonstelling begint en eindigt met een portret van Devriendts eigen zoon, de kap over het hoofd en de handen voor de ogen. "Dit is geen zelfportret." De galerietekst: "Hij kan zijn eigen jeugd bijna aanraken met zijn penseel." De cirkel is weer rond. En zo schildert Lucas Devriendt de anomalieën bij elkaar, toont hij dat de essentie van het medium nog altijd tot op het bot bevraagd en onderzocht kan worden.

Marc RUYTERS

'A Hair's Breadth' van Lucas Devriendt tot 1 maart in Galerie Van de Weghe, Pourbusstraat 5 Antwerpen. Open do-za van 14-18 u. www.galerievandeweghe.be